

Stadsbyggnadsnämnden
251 89 Helsingborg

Datum: 2024-09-04
SMHI Dnr: 2024/1493/5.4.1
Er referens: 683/2023

kontaktcenter@helsingborg.se

Yttrande över samråd om vattenverksamhet i Oceanhamnen, Helsingborg

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden oceanografi och meteorologi (inklusive luftmiljö) samt klimatanpassning.

Att bygga en ny stadsdel i ett havsnära område som behöver anpassas för nuvarande och kommande effekter av klimatförändringar som stigande havsnivåer innebär utmaningar och kostnader. I den kommande miljökonsekvensbeskrivningen kan det som jämförelse vara av intresse att ställa det planerade läget mot en alternativ placering längre inåt land.

Framtida klimat

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till framtida klimat. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Det råder osäkerhet kring modellsimuleringar om framtida stormar i Sverige, inga entydiga resultat finns som pekar på någon ökning av frekvens eller styrka. Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra, se

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/oversikt-stigande-havsnivaer-1.166469>

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/bakgrund-till-planering-for-stigande-havsnivaer-1.165534>

SMHI hänvisar också till fördjupade klimatscenariotjänster:

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarioer>

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/statistik-for-extrem-korttidsnederbord-1.159736>

Ytterligare information om framtida klimat finns på SMHIs webbplats:

<https://www.smhi.se/klimat>

Anpassning till ett förändrat klimat

För att begränsa den globala uppvärmningen krävs kraftiga utsläppsminskningar av koldioxid och andra växthusgaser. Parallellt med arbetet att minska dessa utsläpp måste samhället anpassas till nuvarande och framtida klimat. Utsläppsminskning och klimatanpassning är beroende av varandra och bör samordnas i så hög utsträckning som möjligt för att bidra till en hållbar utveckling.

Klimatanpassning innebär att anpassa samhället till de effekter klimatförändringarna har orsakat och förändringar i framtiden.

Klimatanpassning är nödvändig inom alla samhällsområden. För att samhället ska bli motståndskraftigt och kunna möta klimatförändringar krävs stora grundläggande omställningar.

Hänsyn behöver tas till såväl långsamma klimatförlopp, som stigande havsnivå och förändringar i årstidernas längd, som till ändringar i enskilda väderhändelser, som värmeböljor och skyfall.

Klimatpåverkan är transnationell, det som händer i andra delar av världen påverkar Sverige och tvärtom, vilket behöver beaktas.

Vid bedömning av framtida klimatförändringar, riskvärdering och planering av anpassningsåtgärder bör det framtida klimatet analyseras utifrån flera olika utsläppsscenarioer och flera möjliga utfall utifrån dessa bör beaktas.

Ytterligare information om klimatanpassning finns på:

www.smhi.se/klimat/klimatanpassa-samhället/klimatanpassning

Information finns även på Myndighetsnätverket för klimatanpassnings webbplats:

www.klimatanpassning.se/

Nationella expertrådet för klimatanpassning belyser i sin första rapport vikten av att Sveriges arbete med klimatanpassning behöver påskyndas.

Halter av luftföroreningar

Det måste säkerställas att gällande miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid, partiklar m.m. klaras för boende i området. SMHI ser fram emot kommande miljökonsekvensbeskrivning med utredning av luftföroreningar i samband med byggnadsfasen. I denna bör det även klarläggas om tillkomsten av en ny stadsdel ger upphov till ökade transporter som kan påverka luftkvaliteten även efter byggnadsfasen.

Oceanografi, pågående och framtida havsnivåhöjning

Behovet av anpassning till framtida havsnivåhöjningar omnämns i avsnitt 3.9 Klimatanpassning, men endast översiktligt utan någon detaljerad information. Därför

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

har SMHI svårt att bedöma hur den dimensionerande skyddsnivån för Oceanhamnen, 3,5 m i RH 2000 motsvarande en extremhändelse mellan år 2100 och 2125, har beräknats. Det bör framgå vilken återkomsttid som avses, vilka mätstationer som har använts och om osäkerhetsmarginaler eller vågeffekter ingår i den uppskattade nivån.

Det är också otydligt om det har gjorts någon utredning av vågeffekter i området, något SMHI rekommenderar med tanke på det utsatta läget, och om föreslagna vågbrytare i kombination med en släntformad kajkant anses vara tillräckligt skydd.

I samrådet år 2021 om Länsstyrelsens riskhanteringsplan för Helsingborgsområdet svarar Helsingborgs stad att ”Den klimatutredning som gjordes i samband med detaljplanen för Oceanhamnen etapp 3 och 4 visade till exempel att det inte räckte med att höja upp Oslopiren till +3,5 meter utan att vidare skyddsåtgärder behövs vidtas för att skydda mot vågöverspolning.” vilket visar på betydelsen av att beakta just vågeffekter.

Höjden 3,5 m i RH 2000 är sannolikt rimlig för en extremnivå under den tidsperiod som avses. Ett längre tidsperspektiv kan vara klokt att beakta då det är en ny stadsdel i ett utsatt läge som planeras, inte minst i kontexten ”möjlighet till påbyggnad” (av klimatskydd?) som omnämns i kap 3.9 i samrådsunderlaget. I detta sammanhang vill SMHI nämna att beräknade framtida medelvattenstånd för Sveriges kustkommuner nu finns tillgängligt fram till och med år 2150.

Avslutningsvis konstaterar Helsingborgs stad i avsnitt 3.9 och med hänvisning till ett PM från Sweco att ”Med föreslagna åtgärder samt med möjlighet till påbyggnad bedöms detta område som lämpligt ur ett översvämningsperspektiv”. SMHI anser att detta påstående behöver motiveras.

Uppdaterad information och data för framtida medelvattenstånd baserat på IPCC AR6 samt beräknade extremnivåer finns på:

www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/framtida-medelvattenstand-1.165493 samt

www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/hogvattenhandelser-idag-och-i-framtiden/extremnivaer

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maria Norman, Michaela Borg samt Sofie Schöld och Jörgen Öberg.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda